

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. II. Argumentorum quorundam solutione magis declaratur quomodo
auctoritas Ecclesiæ sit testimonium Dei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

VI.
Auctoritas
divina Ec-
clesie est
ipsum testi-
monium
Dei.

Dicendum imprimis, credere propter aucto-
ritatem divinam Ecclesie, supra num. 3. decla-
ratam, est credere propter testimonium divinum.
Quare hæc Ecclesie declaratio, quæ res Fidei cre-
dendas proponit, non solum est certa & infalli-
bilis, ut etiam fatentur Molina, Granado, &
alii num. 4. relati, sed insuper est locutio & ver-
bum Dei: ita Valentia hic, disp. 1. quæst. 1.
punc. 1. §. 5. & 6. & alibi, Suarez hic, d. 3.
Sect. 10. num. 10. & Sect. 11. num. 11. & d. 6.
num. 9. addens hoc sibi videri certum, & ha-
beri ex communi consensu Theologorum, Sta-
pletonus Controv. 4. quæst. 1. art. 1. & q. 2.
art. 2. Smifinus quæst. 1. proem. num. 23.
Bellarminus to. 2. lib. 2. de Conciliis, cap. 12.
dicens definitionem Ecclesie divinis ipsis literis
in certitudine esse æqualem.

VII.
Duobus mo-
dis circa res
Fidei verfa-
tur Ecclesia.

Notandum, Ecclesiam duobus modis varia
circa res Fidei docere: primò declarando rem
aliquam dudum fuisse in Scripturâ, vel antiquâ
Traditione revelatam, & de hoc modo minor
est difficultas. Secundò Ecclesia res varias, quæ
ante immediatè revelatæ non erant, definit dis-
cursu Theologico, quod dum præstat, jam res
illæ non virtute tantum & mediatè, sed forma-
liter, & immediatè ac propriissimè sunt de Fide,
utpotè modò per Ecclesiam directè & formaliter
revelatæ.

VIII.
Dum Ecce-
lesia rem ali-
quam defi-
nit, Deus
eandem per
ipsam testi-
ficatur.

Ratio est, nam ut rectè Suarez Disp. 3.
Sect. 11. num. 11. dum Ecclesia aliquid definit,
Deus per eam loquitur, ac testificatur: cum ergo
Ecclesia illud expressè & formaliter definit,
Deus idem per illam tanquam instrumentum
suum tradit, & omnibus credendum proponit,
sicque jam in se redditur directè & formaliter de
Fide; testimonium siquidem divinum æquè fir-
mum ac certum est, sive per se immediatè illud
Deus det, sive per Ecclesiam, vel aliud quod-
cunque instrumentum: Unde si scriptio canonica
& traditio sint testimonium divinum, idem dici
debet de definitione Ecclesie.

IX.
Variè often-
ditur defi-
nitiones Ec-
clesie esse Dei
locutionem.

Quod verò hoc de dogmatibus ac definitioni-
bus Ecclesie dici debeat, constat ex iis, quæ su-
pra allata sunt num. 3. ex eo præcipue Divi Pau-
li 1. ad Timotheum 3. vers. 15. ubi Ecclesiam
vocat columnam & firmamentum veritatis, veluti
id cui ædificium spirituale Fidei tanquam colum-
næ innititur, quæque veritatem Fidei in aliis in-
star basis ac fundamenti sustinet. Hoc Apostoli
Hierosolymis congregati significarunt dum dicerent
Act. 15. 28. *Visum est Spiritui Sancto &
nobis.* Concilia etiam antequam quidquam de-
finiant, præmittere solent, se esse in Spiritu San-
cto legitime congregatos: quibus verbis indicant
se, quicquid illic agunt, ex peculiari Spiritus
Sancti assistentiâ agere, & illius nomine loqui,
nec ex se, sed ex Dei inspiratione definire, res-
que credendas proponere.

X.
S. Gregorius
de Conciliis
generalibus
sententia.

Hinc S. Gregorius lib. 1. Epist. cap. 14. ait
se quatuor prima Concilia generalia non aliter
venerari, quàm quatuor Evangelia, quia nimi-
rum quoad definitiones Fidei non minore aucto-
ritate in illis quàm in his locutus est Spiritus San-
ctus, & in Conciliis hæc, inquit, *tanquam in
quadrato lapide structura Fidei consurgit.* Non mi-
nor ergo, juxta S. Gregorium est Ecclesie au-
toritas, quando veritatem aliquam definit,
quàm sit Scripturæ quoad ea, quæ in ipsâ contin-
entur, sed omnia in Scripturâ contenta sunt
propriè & immediatè de Fide, ergo & illa om-
nia quæ definit Ecclesia. Idem docet S. Augu-
st. R. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

stinus loco supra num. 3. citato: *Evangelio non
crederem, nisi Ecclesie auctoritas me moveret.* Tandem
sicut non potest solvi Scriptura, ita Fide-
certum est Ecclesiam in suis definitionibus errare
non posse.

Dicitur S.
Augustini
circa aucto-
ritatem Ec-
clesie.

Hæc veritas, auctoritatem scilicet Ecclesie esse
ipsum testimonium Dei, & sacra Scripturæ pa-
rem, ulterius ostenditur ex illo Matth. 16. v. 18.
Super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, id est,
super Petrum ejusque successores: Petri ergo
ejusque successorum auctoritate nititur Fides no-
stra, quæ proinde auctoritas, divina sit necesse
est. Hinc Patres in Concilio Chalcedonensi,
actiōne 2. lectâ Leonis primi Epistolâ acclama-
runt: *Petrus per os Leonis locutus est.* Sicut ergo
Petrus per os Leonis, ita Christus per os Petri
est locutus, sicque in omnes Petri successores
divina in definiendo docendoque auctoritas est
transfusa.

XI.
Probatur
ulterius au-
toritatem
Ecclesie esse
testimonium
divinum.

Concludo itaque insigni testimonio S. Augu-
stini, qui de utilitate credendi, cap. 14. de Ec-
clesie ejusque procerum docendo auctoritate
sic loquitur: *Cur non apud eos potissimum diligen-
tissimè requiram quid Christus præceperit, quorum
auctoritate commotus, Christum aliquid utile præce-
pisse jam credidi.* Postea etiam in hanc eandem
rem sic de Ecclesia subjungit: *Si illa deficeret, nec
me quidem docere posset; multò facilius mihi per-
suaderem Christo non esse credendum, quàm de illo
quicquam nisi ab iis, per quos ei credidissimè, discen-
dum.* En qualem de Ecclesie auctoritate con-
ceptum fornaverit S. Augustinus.

XII.
Quam de
auctoritate
Ecclesie opi-
nionem ha-
buerit S. Au-
gustinus.

SECTIO SECUNDA.

Argumentorum quorundam solutiones
magis declaratur quomodo
auctoritas Ecclesie sit
testimonium Dei.

OBJICIT primò P. Granado 1. p. Disp. 3.
Sect. 2. num. 13. cum aliis. Actus Fidei
est ille tantum qui elicitur propter auctoritatem
divinam, seu quo aliquid creditur quia id Deus
revelavit; sed prædictæ propositiones, quæ eli-
ciuntur propter auctoritatem Ecclesie non sunt
hujusmodi; ergo. Quare Molina 1. p. q. 1. a. 2.
Conclusiones ex unâ præmissâ de Fide & aliâ na-
turali evidente elicitas ait non esse de Fide, etiamsi
ab Ecclesia sint definitæ, sed manere in inferiore
gradu certitudinis, quod mirandum est, inquit
Suarez hic, Disp. 3. Sect. 11. num. 3.

I.
Objic. hu-
jusmodi pro-
positiones
non elici pro-
pter auctori-
tatem divi-
nam.

Ad argumentum itaque negatur propositiones
quæ eliciuntur propter auctoritatem Ecclesie,
non elici propter auctoritatem divinam, Deus
siquidem nobis verè & propriè loquitur per Ec-
clesiam, & hujuscemodi conclusio, postquam
per Ecclesiam definitur, est formaliter de Fide,
non mediatè tantum, sed immediatè, quod enim
Ecclesia definit, Deus per eam dicit & testifica-
tur, sicque propriè statuitur sub objecto forma-
li Fidei, ut latius ostensam est Sectione præ-
cedente.

II.
Actus ob au-
toritatem
Ecclesie eli-
citi eliciun-
tur propter
auctoritatē
divinam.

Loquitur ergo nobis Deus per Ecclesiam tan-
quam per instrumentum suum, non minus quàm
per canonicos Scriptores, si rei definitæ substan-
tiam spectemus, non quoad rationes & argu-
menta, quæ sæpè definitioni adjunguntur. Hic
etiam Patres dum in Concilio aliquid decernunt,
industriâ

III.
Differentia
inter mo-
dos, quo
Deus per ca-
nonicum
scriptorem
loquitur, &
per Ecclesiam.

TOM. II.

Definitiones Ecclesie tam sunt Verbum Dei quoad substantiam, quam scriptura.

industriâ ac studio utuntur, ut ex Scripturis, Traditionibus, aliisque antea sancitis definitiones suas eruant, cum tamen canonici Scriptores nullam hujusmodi industriam circa propositiones, quas scriptas relinquunt, adhibeant, sed cælesti quadam vi, & ex immediatâ Dei revelatione omnia tradant, fidelibusque credenda proponant. Has ob causas Scriptura sacra simpliciter & antonomastice Verbum Dei appellatur, re ipsa tamen & quoad certitudinem, Ecclesie definitiones sunt Scripturæ assertionibus pares, & tota differentia est accidentalis, & quoad modum, non quoad substantiam juxta jam dicta, ut optime declarat Bellarminus lib. 2. de Concil. c. 12. & Valentia hic, p. 7. §. 48. Verum est quidem non posse Ecclesiam capitales, ut aiunt, veritates definire, sed illas solummodo, quæ antea erant mediâtè revelatæ, quæque ex iis, quæ ab Hagiographis sunt tradita, eruuntur: Unde quæ ab Ecclesiâ decernuntur dici nequeunt novi articuli, sed ex iis, quæ prius à canonicis scriptoribus erant proposita, deducti.

IV. Res que ante definitionem Ecclesie erat materia conclusionis Theologica, post hanc definitionem est materia Fidei.

IV. Objiciunt secundò: nihil cadit sub objectum formale Fidei, quod non est revelatum immediatè, nec sufficit quod per legitimam consequentiam ex principio aliquo revelato deducatur, sic namque conclusio omnis Theologica esset actus Fidei, atque ita Theologia & Fides non distinguerentur. Respondetur, rem illam, quæ ante definitionem Ecclesie erat mediâtè tantum revelata, sicque materia apta conclusionis Theologicæ, seu quæ ex uno principio revelato & altero evidente naturali per argumentationem deduceretur, ubi tamen accessit definitio Ecclesie, jam est materia Fidei, utpote à Deo per Ecclesiam loquente, revelata immediatè & proximè.

V. Dicuntur esse novæ à Deo fieri hodie revelationes Ecclesie.

V. Objiciunt tertio: Si per Ecclesiam hoc modo definitentem Deus loquatur, ergo novæ jam sunt revelationes, quibus illustrata Ecclesia decreta sua condit, ac veritates fidelibus credendas proponit. Quoad hoc nonnulli affirmant novas identidem Ecclesie à Deo fieri revelationes, ita Smilinus quaest. 1. proœm. num. 23. Alii quaestionem esse putant de nomine, dicunt posse Ecclesiam habere novas revelationes. Mihi verò distinguendum videtur: si itaque per novas revelationes intelligantur veritates aliquæ ab iis, quæ ab Hagiographis in Scripturâ traditæ sunt planè diversæ, nullamque cum illis habentes connexionem, hoc inquam sensu nego novas hodie fieri Ecclesie revelationes, quicquid enim jam ab Ecclesiâ definitur, ad articulos olim ab Hagiographis traditos spectat, & circa doctrinâ ab ipsis nobis relicta declarationem versatur, ex quâ doctrinâ veritates omnes, quas Ecclesia definit, ut diximus, eruntur: quo sensu num. 3. diximus Ecclesiam non posse definire articulos seu veritates capitales.

VI. Deus Ecclesia suggerit ea que definiuntur.

VI. Si autem per novas revelationes intelligat quis illuminationem, seu illustrationem à Deo immisissam ad ea etiam definienda, quæ mediâtè inventitatibus jam revelatis sunt tradita, & ex iis deducuntur, vel ad earum explicationem ac declarationem pertinent, hoc sensu dici potest Ecclesia habere novas revelationes; à Deo namque in his suis definitioibus regitur, qui nimirum ea, quæ decernenda sunt suggerit, specialè que ei assistentiam præbet, ita ut errare non possit. Ut ergo verbo concludam, Ecclesia non habet novas revelationes simpliciter, sed solum secundum quid, ut jam declaratum est.

Hinc cessat differentia illa, quam statuunt Molina & Granada citati inter definitiones Ecclesie, nempe illas esse de Fide, quibus asserit aliquid esse immediatè revelatum à Deo: quando verò aliquid definit solum ut illatum ex principiis revelatis, assensus ille, inquit, non est assensus Fidei, nec per habitum Fidei elicitur, sed est mere discursus seu conclusio Theologica, & hac tantum ratione vult Molina in sexta Synodo definitum esse, duas in Christo Domino dari voluntates, aut operationes. Hoc tamen inter has definitiones discrimen nullum est, quæ enim cunque ratione aliquid definit Ecclesia, redditur de Fide; jam namque illud immediatè per Ecclesiam tanquam instrumentum suum loquitur & revelat Deus, sicque est propriissimè de Fide. Unde licet ante dictam definitionem elici circa rem illam poterant discursus tantum Theologici, posita tamen Ecclesie definitione, elici possunt actus Fidei, ut hac, & præcedente Sectione est ostensum.

VII. Quæcumque ratione aliquid definit Ecclesia, redditur illud de Fide.

Circa quod ante solam elici poterat discursus Theologicus, jam elici possunt actus Fidei.

Objiciunt quartò: Potestas legislativa Ecclesie, quamvis à Deo derivata, est nihilominus potestas seu auctoritas creata, & in Ecclesiâ ut in agente principali residens, ergo idem dicendum de potestate definitivâ, per quam res varias declarat, & fidelibus proponit. Negatur tamen consequentia: Ecclesia siquidem, ut hac & præcedente Sectione declaravimus, est instrumentum, quo Deus loquitur, & credenda nobis proponit. Dum autem Ecclesia leges condit, agit in virtute propriâ, & ut causa principalis, quamvis, ut dixi, hanc virtutem cælitus acceperit, à Deo scilicet sibi communicatam.

VIII. Objicit potestas legislativa Ecclesie esse creata, ergo potestas definitiva.

Objiciunt quintò: Deus Sanctis quibusdam scribentibus peculiariter asserit, uti Sancto Gregorio, qui propterea cum columbâ pingitur, ejus auri assidente: horum tamen scripturam nullus putat esse canonicam, aut divinam, ergo peculiaris Dei assistentia respectu Ecclesie non arguit ejus auctoritatem esse divinam. Sed contra, etiam secundum adversarios Ecclesie definitiones ac scita sunt omnino certa & infallibilia, quod tamen de horum Sanctorum scriptis, ut privati Doctores erant, ipsi non affirmabant; ergo secundum omnes diverso modo Ecclesie in definiendo assistit Deus, & hisce Sanctis in scribendo. Dico itaque assistentiam Dei peculiaris respectu illorum in eo ad summum sitam fuisse, quod Deus quoad generalia quædam principia eos illuminaverit, integrum nihilominus iis permittendo, ut ex iis verum deducerent, vel contrarium. Aliâ autem longè ratione assistit Deus Hagiographis & Ecclesie.

IX. Quod sanctis quibusdam in scribendo peculiaris Dei assistentia contulerit.

In quo hæc Dei respectu Sanctorum assistentia sita fuerit.

Objiciunt sextò: Contingere potest ut Patres in Concilio collecti veritates definiendas interdum non penetrent, nec sciant antecedenter se vera definire; quo pacto ergo habent infallibilem Dei assistentiam. Respondetur assistentiam hanc non pendere à privatâ eorum scientiâ & eruditione, sed quantumvis rudes sint & imperiti, rerumque divinarum ignari, illorum definitiones sunt omnino certæ & infallibiles; in rebus enim istis non tam suis oculis vident, quam alienis, ut ita dicam, Dei scilicet sapientiæ, qui hic omnia regit ac moderatur. Imo ulterius etiam si essent homines pravi ac perversi, malique intentione decreta sua ac definitiones facerent, animo scilicet decipiendi, & homines in errorem inducendi, nihilo tamen fecius hæ eorum definitiones forent certæ & infallibiles; per ipsorum

X. Auctoritas Ecclesie non dependet à scientiâ vel bonitate definitivum.

Nulla deficientium malitia quidquam officit infallibilitati decretorum.

ipforum enim os loquitur ille, qui nec fallere potest, nec falli, nec eos permittit quidquam falsi, ut velint, decernere.

XI. Nec etiam obstat, quod in argumento opponatur, fieri posse ut nesciant se vera decernere, hoc enim nil impedit veritatem & infallibilitatem decretorum: sicut si humanitas aliqua nesciens uniretur Verbo divino, semper vera diceret, idque infallibiliter, quamvis nesciret ea, quæ dicit esse infallibilia, utpote quæ, ut dixi, ignorat se esse unitam Verbo. Quod hic per unionem intrinsecam facit Verbum divinum, illic præstat extrinseca divini Numinis assistentia, quæ moderatrice nihil nisi sanctum fieri, nihil nisi verum, certum, & infallibile sanciri potest.

SECTIO TERTIA.

Sitne Ecclesie propositio ad singulos actus Fidei necessaria.

I. **D**IXIMUS Ecclesie auctoritatem esse divinam, omninoque certam & infallibilem, ipsarumque divinarum literarum testimonio parem, utpote per quam loquitur nunc Deus sicut olim locutus est per os Sanctorum, qui à seculo sunt, Prophetarum ejus, eaque ut instrumento suo utitur ad res Fidei nobis proponendas. Præfens ergo quæstio est, quo pacto Ecclesie auctoritas & propositio sit ad actus Fidei eliciendos necessaria. Sermo autem est de actibus Fidei Catholica, seu publica & universalis, atque ab omnibus amplectendæ, privatam quippe revelationem ad actum Fidei eliciendum sufficere fusè ostensum est Disputatione præcedente, Sectione quartâ.

II. Prima conclusio: indubitatum videtur, ad aliquos articulos Fidei, etiam Catholica & universalis non requiri propositionem Ecclesie. Ratio est, quivis enim, etiam inter barbaros enutritus, qui proinde nihil de Ecclesia, ejusque auctoritate aut propositione audit, credere potest Deum esse, & remuneratorem esse, idque Fidei divinâ; semper namque adest auxilium supernaturale sufficiens ad hujuscemodi actus eliciendos, ut tomo primo latè probavi contra Jansenium, Disp. 38. Sect. 4. & sequentibus.

III. Ethnicis ergo hæc veritates seu articuli, non ab Ecclesia, cujus nullam habent notitiam, sed à cælo, quod enarrat gloriam Dei, stellis, universisque structurâ, tot denique tamque diversarum rerum ordinatissimâ ferie: ab istis inquam hæc iis proponuntur, esse scilicet summum aliquem sapientissimumque horum omnium opificem, quique illa etiamnum administrat, & summâ curâ ac providentiâ moderatur, cui etiam honor & cultus est debitus, qui denique hominum actiones intuetur, præmiûmque illis ac pœnam pro earum diversitate decernit.

IV. Hæc itaque illis sunt prædicatorum loco, & ad dicta mysteria iis proponenda sunt à Deo instituta, qui proinde ea credunt tanquam à Deo per isthæc sibi revelata: Deus enim ad hunc finem illa ordinavit, ut nimirum divinitatem ejus & providentiam nobis manifestarent. Hinc Actor. 14. vers. 16. vocatur Dei testimonium. In quam rem celebre est dictum illud S. Prosperi lib. 2. de vocatione Gentium, cap. 4. Quod est, inquit, hoc testimonium, quod semper Domino ser-

vivit, & nunquam de ejus bonitate & potestate conticuit, nisi ipsa totius mundi inenarrabilis pulchritudo, & inenarrabilium beneficiorum ejus dives & ordinata largitio, per qua humanis cordibus quadam æterna legis tabula præbebantur, ut in paginis elementorum, & voluminibus temporum communi ac publica divine institutionis doctrina legeretur. Hæc ille.

Hinc tamen non sequitur posse homines jam articulos quoscunque sine Ecclesie propositione credere; quamvis enim mysteria aliqua faciliora sine eâ tanquam regulâ ac directrice assequi possint, aliqua nihilominus alta adeo ac difficilia sunt, ut sine luce ac duce infallibili, qualis est Ecclesia, ad hoc scilicet à Deo peculiariter instituta, ad illorum cognitionem perungere nequeant, qualia sunt mysteria Trinitatis, Incarnationis, &c. Deinde, quod hi determinatè sint libri canonici, nec plures nec pauciores, quod hic sit sacre Scripturæ sensus, quis ex effectis naturalibus, universisque fabricâ eruerit? Cùm ergo ad Fidem divinam requiratur, ut in voluntate præcedat prudens acceptatio rei, quæ credenda proponitur, hoc respectu horum & similium articulorum haberi aliunde non potest, quàm ex propositione infallibili Ecclesie; motiva enim credibilitatis, non ad hæc & hujusmodi mysteria, quæ abdita planè sunt, & incognita deserviunt, sed ad generalia tantùm principia, cognitivique faciliora, præcipuè verò ad agnoscendam auctoritatem Ecclesie, quâ agnitâ, cætera, quæ magis recondita sunt, per eam ut per regulam & directricem addiscuntur. Hactenus de Ethnicis.

Secunda conclusio: in hoc rerum statu adeo necessaria est auctoritas infallibilis, & propositio Ecclesie, ut sine illâ nequeant fideles ea omnia credere, quæ in Ecclesia Catholica credenda proponuntur. Hæc conclusio statuitur contra hæreticos, apud quos nihil usitatius quàm Scripturam sacram, seu Verbum Dei scriptum sufficere ad res omnes Fidei, quæque circa eas oriuntur controversias definiendas, nec alium controversiarum judicem esse necessarium: ita Lutherani, Calvinistæ & Zuingliani, qui ut judicium Ecclesie subterfugiant, divinas literas hujuscemodi rerum judicem appellant, quamvis posteriores hæretici hunc loquendi modum parum congruum esse animadvertentes, cùm sola persona, seu natura intelligens judex propriè dici possit, Spiritum Sanctum judicem, Scripturam verò sacram, non judicem, sed vocem judicis esse affirmant.

Hic hæreticorum error latius postea refutabitur, & à rerum circa Fidem controversiarum scriptoribus plenus de eo institui tractatus solet. Nunc contra eum est breviter: vox namque, per quam controversiæ dirimuntur, clara esse debet & aperta; si enim dubia sit & obscura, nullus erit lites, quæ inter diversas partes oriuntur, componendi modus: jam verò, ut est manifestum, Scriptura est obscura; unde viri etiam doctissimi illius sensum in multis non assequuntur, sicque videmus illam quotidie in utramque partem afferri, aliâque & alia illius testimonia pro diversis & oppositis etiam sententiis citari, ac litigantes ex æquo sibi persuadere à se stare Scripturam: per illam ergo solam lites, quæ innumere indies nascuntur, nunquam decidentur, sed viva aliqua regula requiritur, quæ res controversas clarè definiat, verâque à falsis fecernat, & hoc pacto silentium litigantibus imponat.

V. Omnia sine Ecclesia directione ac propositione cognosci se non credi nequeunt.

Prudens hominum articulo- rum acceptatio haberi nequit sine propositione Ecclesie.

VI. Ecclesie auctoritas ad plurimos articulos credendos fidelibus est necessaria.

VII. Cùm Scriptura sit obscura, non est illa per se apta ad controversias dirimendas.

Ostenditur necessitas brevi judicis, seu regula animata.

